

FlexNyt

Indhold

- Tørken – hvad gør du?
- Tørke: Hvad gør vi med græsset – overlever det?
- NH3 behandling af halm
- Der kan forventes høj foderværdi af årets halm
- Der er mulighed for dispensation til tilskudsfodring
- Hvornår skal de efterårssåede afgrøder sås i 2018?
- Klargøring af tørkestressede græsmarker til produktion efter regn
- Vær opmærksom på giftige planter ved høst af brak- og naturarealer
- Husk at registrere udbytter! – også i år!

Info

Tørken – hvad gør du?

Ny side på Landbrugsinfo samler landbrugsfaglige råd og viden i relation til tørken. Tørken er ekstrem, og følgerne er meget alvorlige. SEGES har samlet sine landbrugsfaglige råd og viden i relation til tørken på en særlig side på Landbrugsinfo. Siden hedder [Tørke – hvad gør du?](#) og er tilgængelig for alle landmænd og landbrugsrådgivere. Den opdateres løbende med seneste faglige nyt relateret til tørken, for eksempel helt konkrete og brugbare råd og sidste nyt om dispensationer.

SEGES opdaterer løbende med faglig viden

- Vejsituationen er ekstrem og skaber en ekstrem situation i landbruget. I SEGES sender vi løbende opdateret faglig viden ud til landmænd og landbrugsrådgivere. En anden central opgave for SEGES er på vegne af alle landmænd og sammen med Landbrug & Fødevarer at søge om dispensationer og suspendering af regler, så vi skaber alternative muligheder i en meget presset situation. Indtil nu har vi i Landbrug & Fødevarer og SEGES opnået en del dispensationer, siger direktør for Innovation i SEGES, Ejnar Schultz.

- Som landbrugets eget faglige kraftcenter gør vi alt, hvad vi kan for at forsøge at afbøde nogle af følgerne af tørken. Vi samarbejder med rådgivningsvirksomhederne i DLBR, som har den direkte dialog med landmændene. På den måde supplerer vi hinanden, siger Ejnar Schultz.

Se mere på siden "Tørke – hvad gør du?"

Du finder siden her: www.landbrugsinfo.dk/toerke

Også landbrugsstyrelsen har en side vedr. tørke 2018. Find den her:

<http://lbst.dk/landbrug/toerke-2018/>

Mark

Tørke: Hvad gør vi med græsset – overlever det?

Både på SEGES og i frøfirmaerne mangler der erfaringer med, hvad så ekstreme tørkeforhold betyder for overlevelsen af græsblandingerne.

Et gammelt forsøgstrick er at markere et par kvadratmeter og gennemvande det fuldstændigt i et par uger. Vågner arealet ikke op efter det, er der ikke meget håb for resten af græsmarken.

For at kompensere for de græsmarker, som ikke overlever, anbefaler SEGES, at man overvejer at anlægge regulære nye udlægsmarker i renbestand, som kan overvintre og give et ordentligt første slæt til foråret. Der skal i så fald være kommet mindst 30 mm regn, så pløjelaget er gennemblødt.

Det er i skrivende stund ikke tilladt at pløje græsmarkerne op og så om, men L&F arbejder med muligheden for at dispensere fra dette.

NH3 behandling af halm

Der blev for ca. 14 dage siden søgt om dispensation til at NH3 behandle halm for at øge foderværdien, når der mangler græsensilage/hø.

Vi har her ved deadline på FlexNyt endnu ikke fået svar.

Der kan forventes høj foderværdi af årets halm

Halm af en tørkeskadet afgrøde har højere fordøjelighed end normalt.

Udbyttet af halm pr. ha er væsentligt lavere i år end i et normalt år, men til gengæld kan det forventes, at fordøjeligheden af halmen vil være høj. Halm af en tørkestresset afgrøde har en højere fordøjelighed end halm af en normal afgrøde. Det skyldes, at lignificeringen af stråets fiber (NDF) reduceres, når væksten går i stå.

Ammoniakbehandling ville derfor også have haft en begrænset effekt, hvis det var tilladt.

Se foderværdierne her: www.landbrugsinfo.dk/Kvaeg/Foder

Kvæg

Der er mulighed for dispensation til tilskuds fodring

Hvis der på grund af tørken ikke længere er græs m.m. på arealer, hvor du har tilsagn under ordningen Pleje af græs- og Naturarealer, har du mulighed for at få dispensation fra nogle af reglerne.

Landbrugsstyrelsen giver en generel dispensation fra forbuddet mod tilskuds fodring grundet årets tørke, der anses for at være en ekstraordinær omstændighed. Du skal være opmærksom på, at hvis arealet er registreret som § 3-areal, skal du også indhente tilladelse til tilskuds fodring fra kommunen.

Herudover har du mulighed for at søge en konkret dispensation fra to øvrige tilsagnsbetingelser.

Har du et 5-årigt tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, vælger du årligt, om arealet skal kontrolleres efter "Synligt afgræsset" eller "Fast græsningstryk".

- Ved kontrol efter "Fast græsningstryk" er du forpligtet til, at der går et på forhånd fastlagt antal dyr på arealet i juni, juli og august måned.
- Ved "Synligt afgræsset", skal arealet være afgræsset senest 31. august eller 15. september. (afhængig af tilsagnet på dit areal).

Læs mere her: lbst.dk/toerke-saadan-er-dine-muligheder og www.landbrugsinfo.dk/Miljoe

Da tørkesituationen ændrer sig meget hurtigt i denne tid, skal du holde dig orienteret om muligheder/begrænsninger på bl.a. landbrugsstyrelsens og SEGES hjemmesider!

Mark

Hvornår skal de efterårssåede afgrøder sås i 2018?

Den vejrtype, der har givet den langvarige tørke, ser foreløbig ud til at fortsætte. Udsigterne tyder ikke på større mængder regn eller et egentligt vejrskifte i nær fremtid.

Derfor anbefales det at vente med såning af efterafgrøder. Ligeledes anbefales det at vente med at så vinterraps og frøgræs, til der er faldet større mængder vand, og der er udsigt til et skift i vejrtype.

Læs mere her: www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Afgroeder

Klargøring af tørkestressede græsmarker til produktion efter regn

Så snart der er udsigt til 40-50 mm regn afpudses græsmarkerne. Vurdér kløverbestanden og behovet for gødning.

Der skal mindst 40-50 mm regn til for at sætte gang i væksten i en græsmark, hvor væksten er stoppet på grund af tørke. Så snart der er udsigt til den mængde regn, afpudses frøstænglerne, og der gødskes efter behov for at sikre en maksimal vækst i den sidste del af vækstperioden. Afpudset materiale skal fjernes, hvis det generer ny genvækst.

Hvidkløver rammes hårdt af tørke, og en stor del af hvidkløverplanterne i tørkeramte kløvergræsmarker vil være døde. Spørgsmålet vil, især i den økologiske dyrkning, være, om marken skal omlægges allerede i august, for at sikre en god foderforsyning til den kommende vækstsæson.

Hvis kløvergræsmarken før tørken har haft en god hvidkløverbestand, og der på nuværende tidspunkt ligger mange visne hvidkløverfrøhoveder under stubhøjden, vil der være kastet en meget stor mængde hvidkløverfrø, som vil spire frem, når der kommer regn. I mange marker vil mængden af hvidkløverfrø langt overstige den normale udsædsmængde på 4-5 kg hvidkløverfrø pr. ha.

Er hvidkløveren død, og ligger der ikke en tilstrækkelig mængde frøhoveder, kan det især i den økologiske dyrkning være aktuelt at omlægge marken her i august. Før marken pløjes, skal pløjelaget være gennemblødt for at sikre en god markspiring og vækst. Dvs. at der skal være kommet mindst 30 mm stille regn, før du sætter ploven i jorden. Udlæg af kløvergræs lige efter kløvergræs indebærer en risiko for, at kløveren etableres dårligt på grund af kløvertræthed, dvs. angreb af kløvercystenematoder.

Kvælstofbehovet afhænger af det forventede udbytte og kløverprocenten. Hvis der ikke er aktiv kløver, kan behovet beregnes ud fra 30 kg N + 30 kg N pr. 1.000 FE. Ved et forventet udbytte på 3.000 FE/ha svarer det til et kvælstofbehov på 120 kg pr. ha. Hvis der er aktiv kløver i marken, kan kvælstoftilførslen reduceres med 2-3 kg N pr. procent kløver. Ved 30 pct. kløver og 3.000 FE/ha bliver kvælstofbehovet således 60 kg kvælstof pr. ha.

Kilde: www.landbrugsinfo.dk/Kvaeg/Foder

Vær opmærksom på giftige planter ved høst af brak- og naturarealer

Især i år, hvor der er givet tilladelse til at høste brak- og naturarealer til foder, skal du være opmærksom på giftige planter, især engbrandbæger.

I sensommeren opdager flere landmænd den giftige brandbægerplante på deres græsmark. Planterne er også i år observeret mange steder, ofte i store mængder, og der kan være risiko for forgiftning, hvis den ædes af husdyr.

Engbrandbægeren vokser særligt på frodige enge og findes udbredt i hele landet. Planten er 30-100 cm høj, med stive, seje stængler og kraftige rødder. Den tilhører kurveblomstfamilien og har gule blomster, der er samlet i en halvskærm. Bladene er fjersnitdelte med brede afrundede flige. Når blomsterne er sprunget ud, ses tungeformede udstående randkroner. Engbrandbægeren blomstrer i juli-september. Blomstringen sker først i plantens 2. leveår. Indholdet af de giftige alkaloider (PA stoffer) angives til at være højest i juni-september, hvorefter indholdet af de giftige stoffer falder lidt.

Engbrandbægeren regnes for den giftigste af brandbægerne. De forskellige brandbægerarter kan krydsbestøve hinanden, og der kan opstå krydsninger mellem arterne, som kan være svære at artsbestemme, men alle brandbægerne er giftige.

Læs mere her: www.landbrugsinfo.dk/toerke

Husk at registrere udbytter! – også i år!

Det er ikke sjovt at registrere utilfredsstillende udbytter, men årets ekstremer kan give værdifulde erfaringer, som er afgørende at registrere og reagere på.

Når udbytterne for året 2018 skal opgøres, vil mange sikkert gerne hurtigt lukke bogen og komme videre. Men særligt i år er det afgørende at kende variationen på bedriften. Hvad har udbyttet været i vårbyggen på det høje sand i mark 2-0 sammenlignet med den gode jord i mark 33-0? Hvordan har årets input været, og hvad betyder det for det endelige resultat for marken?

For den enkelte landmand og for os på SEGES er det væsentligt, at både de overraskende og de skuffende udbytter registreres.

Læs mere her: www.landbrugsinfo.dk/Oekonomi
